

JADRANSKO BRODOGRADILIŠTE A.D., BIJELA

**Finansijski izvještaji
31. decembar 2007. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora**

S A D R Ź A J

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-3
Finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha	4
Bilans stanja	5
Izveštaj o promjenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8–32

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Odboru direktora Jadranskog brodogradilišta A.D., Bijela

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja (strana 4 do 32) Akcionarskog društva Jadransko brodogradilište, Bijela (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2007. godine i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja nastale uslijed kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima nastalih uslijed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva. Revizija takođe uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Osnove za mišljenje sa rezervom

Kao što je objelodanjeno u napomeni 12 uz finansijske izvještaje, sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine, u ukupnoj sadašnjoj vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu EUR 36,885,805 sadržana je vrijednost investicija u toku u iznosu EUR 1,992,005. Vrijednost investicija u toku sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine uključuje kapitalizovani rad na nekretninama, postrojenjima i opremi Društva u 2007. godini u iznosu EUR 989,319. U toku 2007. godine Društvo je izvršilo aktiviranje investicija u toku koje predstavljaju kapitalizovani rad na nekretninama, postrojenjima i opremi Društva u iznosu EUR 1,802,893. Na osnovu raspoložive dokumentacije, nismo se mogli uvjeriti u ispravnost prikazane cijene koštanja nekretnina, postrojenja i opreme izgrađenih u sopstvenoj režiji, odnosno razgraničenja kapitalnih izdataka i troškova održavanja koji se pokrivaju iz prihoda tekućeg obračunskog perioda. Zbog prirode računovodstvenih evidencija, nismo bili u mogućnosti da kvantifikujemo efekte navedenog odstupanja od primjene Međunarodnog računovodstvenog standarda ("MRS") 16, "Nekretnine, postrojenja i oprema" na iskazanu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u bilansu stanja na dan 31. decembra 2007. godine, odnosno troškova održavanja i troškova amortizacije iskazanih u bilansu uspjeha za 2007. godinu.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima i Odboru direktora Jadranskog brodogradilišta A.D., Bijela (nastavak)

Osnove za mišljenje sa rezervom (nastavak)

Osim navedenog u prethodnom pasusu, rukovodstvo Društva nije izvršilo i stavilo na raspolaganje testiranja, odnosno provjere da li su pojedine stavke postrojenja i opreme obezvrijeđene, odnosno da li je njihova naknadiva vrijednost manja od njihove vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima Društva, kako se to zahtijeva prema MRS 36 – “Obezvrijeđenje sredstava”. Kao što je objelodanjeno u napomeni 11 uz finansijske izvještaje, rukovodstvo Društva smatra da ukupna vrijednost postrojenja i opreme nije precijenjena. Na osnovu raspoloživih informacija, nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u eventualne efekte neprimjenjivanja navedenog MRS.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 13 uz finansijske izvještaje, zalihe iskazane u bilansu stanja na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu EUR 4,168,417 uključuju zalihe materijala u iznosu EUR 1,576,395. Društvo nije izvršilo adekvatnu procjenu neto ostvarljive prodajne vrijednosti zaliha rezervnih djelova koje su imale usporen obrt sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine, kao što se zahtijeva prema MRS 2 – “Zalihe”. Na osnovu raspoloživih informacija, nismo bili u mogućnosti da procijenimo eventualne efekte neprimjenjivanja MRS 2 na finansijske izvještaje za 2007. godinu. Pored toga, nedovršena proizvodnja sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu EUR 2,466,626 uključuje vrijednost izvršenih usluga u iznosu EUR 1,769,788 za brod „Mexica“ koji je 10. avgusta 2007. godine djelimično potonuo. U skladu sa navedenim, Društvo je tužilo kompaniju Seaview Shipping & Trading S.A. Panama koja je vlasnik broda „Mexica“ za iznos EUR 2,156,940 po osnovu troškova nastalih u toku spašavanja broda nakon djelimičnog potonuća i po osnovu izvršenih usluga remonta broda prije potonuća. Nismo u mogućnosti da procijenimo potencijalne efekte na finansijske izvještaje Društva za 2007. godinu koji mogu nastati kao rezultat procesa razrješenja navedenog sudskog spora.

Kao što je navedeno u napomenama 3.13. i 17 uz finansijske izvještaje, Društvo je u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara od 27. decembra 2004. godine izvršilo emisiju akcija po osnovu pretvaranja revalorizacionih rezervi u akcijski kapital u iznosu od EUR 6,887,435 koja je odobrena Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore 22. juna 2005. godine, što nije u saglasnosti sa MRS 16 - “Nekretnine, postrojenja i oprema”, u dijelu koji se odnosi na naknadno vrijednovanje u odnosu na inicijalno utvrđenu vrijednost. Prema navedenom MRS, revalorizaciona rezerva po osnovu procjene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme može se direktno iskazati kao povećanje smanjenje nepokrivenog gubitka u visini realizovanih revalorizacionih rezervi. Efekat revalorizacije neke nekretnine, postrojenja i opreme koji je iskazan u revalorizacionim rezervama smatra se realizovanim samo u slučaju izvršene prodaje odnosno rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i u slučaju povećane amortizacije u dijelu koji se odnosi na povećanu osnovicu amortizacije po osnovu procjene odnosno revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, izuzev za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati pitanja navedena u prethodnim pasusima, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima prikazuju finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2007. godine kao i rezultate njegovog poslovanja, promjene na kapitalu i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim standardima i propisima važećim u Crnoj Gori.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima i Odboru direktora Jadranskog brodogradilišta A.D., Bijela (nastavak)

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu u odnosu na dato mišljenje skrećemo pažnju na napomenu 25 uz finansijske izvještaje, u kojoj je objelodanjeno da se protiv Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine vode sudski sporovi ukupne vrijednosti EUR 7,446,871. Društvo nije izvršilo rezervisanja za eventualne obaveze po navedenim sporovima, zbog toga što, po procjeni rukovodstva Društva, iako nije sa sigurnošću moguće predvidjeti konačan ishod sporova, Društvo neće biti izloženo materijalno značajnim potencijalnim gubicima po navedenom osnovu.

Deloitte d.o.o., Podgorica
Podgorica, Crna Gora
24. juni 2008. godine

Danijela Dimovski, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 030 izdata 7. avgusta 2006. godine)

BILANS USPJEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine
(Iznosi u EUR)

<i>Red. br. propisanog obrasca</i>	Kategorija / Pozicija	Napomene	Tekuća 2007. godina	Prethodna 2006. godina
	POSLOVNI PRIHODI		24,955,586	19,314,046
1	Prihodi od prodaje	4	23,124,072	17,350,113
2	Ostali poslovni prihodi	5	842,195	161,040
3	Izvršen i kapitalizovan rad od strane Društva za sopstvene svrhe	12	989,319	1,802,893
4	Promjene na zalihama nedovršene proizvodnje – usluge remonta brodova		2,115,586	153,028
	POSLOVNI RASHODI		<u>(26,023,933)</u>	<u>(19,887,049)</u>
5	Utrošeni materijal, gorivo i energija	6	(5,840,153)	(4,081,486)
6	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	7	(10,102,288)	(8,675,989)
7	Amortizacija	11, 12	(2,014,530)	(1,678,593)
9	Ostali poslovni rashodi	8	(8,066,962)	(5,450,981)
	DOBIT/(GUBITAK)/ OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		1,047,239	(419,975)
10	Finansijski rashodi, neto	9	<u>(605,970)</u>	<u>(438,106)</u>
	NETO DOBIT / (GUBITAK)		<u>441,269</u>	<u>(858,081)</u>
	Zarada po akciji		<u>0.2745</u>	<u>(0.5338)</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su usvojeni od strane Odbora direktora Jadranskog brodogradilišta A.D.,
Bijela 23. aprila 2008. godine.

Potpisano u ime Jadranskog brodogradilišta A.D., Bijela:

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izvještaja

Predsjednik Odbora
Direktora

(Lazar Stojanović)

(Stanko Zloković)

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2007. godine
(Iznosi u EUR)

<i>Red. br. propisanog obrasca</i>	Kategorija / Pozicija	Napomene	Tekuća 2007. godina	Prethodna 2006. godina
	AKTIVA			
	Stalna imovina		<u>37,433,772</u>	<u>37,339,758</u>
1	Neuplaćeni upisani kapital		-	646
2	Nematerijalna ulaganja	11	516,122	477,439
3	Nekretnine, postrojenja i oprema	12	36,885,805	36,836,292
	Finansijska ulaganja raspoloživa za			
4	prodaju	13	25,692	24,414
5	Ostala dugoročna potraživanja		6,153	967
	Obrtna imovina		<u>7,639,788</u>	<u>4,503,713</u>
8	Zalihe	14	4,168,417	2,054,487
9	Potraživanja iz poslovnih odnosa	15	3,249,075	2,333,117
11	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	16	194,674	35,125
12	Unaprijed plaćeni troškovi		27,622	49,571
14	Akontacioni porez na dodatu vrijednost		-	31,413
	Ukupna aktiva		<u><u>45,073,560</u></u>	<u><u>41,843,471</u></u>
	PASIVA			
	Kapital i rezerve		<u>31,640,253</u>	<u>31,198,984</u>
15	Akcijski kapital	17	31,612,219	31,971,289
17	Revalorizacione rezerve		81,931	81,931
18	Ostale rezerve		526,696	167,626
19	Nepokriveni gubitak		(580,593)	(1,021,862)
	Dugoročne obaveze i rezervisanja		<u>5,361,147</u>	<u>4,123,563</u>
21	Dugoročne obaveze	18	5,201,161	3,926,651
23	Rezervisanja	19	153,182	195,294
24	Ostale dugoročne obaveze		6,804	1,618
	Kratkoročne obaveze		<u>8,072,160</u>	<u>6,520,924</u>
26	Kratkoročne obaveze iz poslovanja	20	4,208,388	3,371,526
27	Kratkoročne finansijske obaveze	21	598,908	1,400,000
28	Tekući dio dugoročnih obaveza	18	1,689,300	545,969
29	Obaveze za poreze i doprinose	22	1,141,631	1,101,479
32	Obračunate obaveze	23	433,933	101,950
	Ukupna pasiva		<u><u>45,073,560</u></u>	<u><u>41,843,471</u></u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine
(Iznosi u EUR)

Sadržaj / opis	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Ostale rezerve	Nepokriveni gubitak	Ukupno
Stanje, 1. januara 2006. godine	31,971,289	81,931	167,626	(163,781)	32,057,065
Gubitak tekuće godine	-	-	-	(858,081)	(858,081)
Stanje, 31. decembra 2006. godine	<u>31,971,289</u>	<u>81,931</u>	<u>167,626</u>	<u>(1,021,862)</u>	<u>31,198,984</u>
Stanje, 1. januara 2007. godine	31,971,289	81,931	167,626	(1,021,862)	31,198,984
Prenos - usaglašavanje sa registrom CDA (napomena 17)	(359,070)	-	359,070	-	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	441,269	441,269
Stanje, 31. decembra 2007. godine	<u>31,612,219</u>	<u>81,931</u>	<u>526,696</u>	<u>(580,593)</u>	<u>31,640,253</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2007. godine
(Iznosi u EUR)

Kategorija / pozicija	Tekuća 2007. godina	Prethodna 2006. godina
Poslovne aktivnosti		
Prilivi od prodaje	22,333,174	18,323,915
Odlivi po osnovu plaćanja dobavljačima i zaposlenima	<u>(22,160,524)</u>	<u>(19,583,077)</u>
<i>Priliv / (odliv) gotovine generisan iz poslovnih aktivnosti</i>	172,650	(1,259,162)
Odliv po osnovu plaćene kamate	<u>(603,069)</u>	<u>(377,207)</u>
<i>Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	(430,419)	(1,636,369)
Aktivnosti investiranja		
Prilivi po osnovu prodaje nepokretnosti	172,701	101,966
Prilivi od kamata	1,333	205
Prilivi od dividendi	-	68
Odlivi po osnovu nabavke nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	<u>(1,134,166)</u>	<u>(592,685)</u>
<i>Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	(960,132)	(490,446)
Aktivnosti finansiranja		
Prilivi od naplate upisanih a neuplaćenih akcija	645	993
Prilivi od dugoročnog uzajmljivanja	1,173,258	3,886,141
Prilivi od kratkoročnog uzajmljivanja	931,149	4,948,348
Odlivi po osnovu povraćaja kratkoročno pozajmljenih sredstava	(332,241)	(6,341,377)
Odlivi po osnovu povraćaja dugoročno pozajmljenih sredstava	(14,850)	(100,000)
Odlivi po osnovu obaveza za finansijski lizing	(43,690)	(95,720)
Odlivi po osnovu troškova transakcija	<u>(164,171)</u>	<u>(189,548)</u>
<i>Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>	1,550,100	2,108,837
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<u>159,549</u>	<u>(17,978)</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	35,125	71,938
Efekti kursnih razlika na kraju godine	<u>-</u>	<u>(18,835)</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	<u>194,674</u>	<u>35,125</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

1. DJELATNOST

Akcionarsko društvo Jadransko brodogradilište, Bijela (u daljem tekstu "Društvo") osnovano je 1927. godine kao radionica za izgradnju i opravku drvenih brodova i čamaca, pod imenom "Pijavica". Poslije II Svjetskog rata Društvo prelazi u sastav broderskog preduzeća "Lovćen" iz Kotora, kada se osposobljava za izradu manjih čeličnih brodova i posluje uvećanim kapacitetom.

Novi naziv "Bokeljska pobuna" Društvo dobija 1955. godine, kada se izgradnjom plovnog doka, kapaciteta dizanja 10,000 tona osposobljava za remont čeličnih brodova. Puštanjem u rad drugog plovnog doka kapaciteta dizanja 33,000 tona 1976. godine, modernizacijom opreme i proširenjem operativnog dijela obale značajno se povećava vrijednost ostvarene proizvodnje. Te iste godine Društvo mijenja naziv u Društveno preduzeće Brodogradilište "Veljko Vlahović", Bijela.

Katastrofalnim zemljotresom 1979. godine funkcionalno je onesposobljeno oko 80% tehničkih kapaciteta Društva, što je naglo zaustavilo njegov rast i dovelo u pitanje dalji nastavak poslovanja. Period do 1986. godine uglavnom je iskorišćen za obnavljanje tehničkih kapaciteta Društva.

U skladu sa Zakonom o preduzećima i Odlukom o svojinskoj transformaciji, Društvo se 1995. godine transformiše i mijenja naziv u Dioničko Društvo "Jadransko brodogradilište", Bijela, rješenjem Privrednog suda u Podgorici Fi. 152-95.

Rješenjem Privrednog suda u Podgorici Fi. 2146/97 od 9. decembra 1997. godine Društvo dobija sadašnji naziv, Akcionarsko društvo Jadransko brodogradilište, Bijela. U skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima ("Sl. list RCG" br.6/02), Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici, pod registracionim brojem 4-0000049/001.

Osnovna djelatnost Društva je remont brodova, izgradnja manjih plovnih objekata i izgradnja raznih vrsta čeličnih konstrukcija.

Sjedište Društva je u Bijeloj, Bijela bb. Na dan 31. decembra 2007. godine, Društvo ima 695 zaposlenih (31. decembra 2006. godine 772 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 69/2005), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") u Crnoj Gori ("Sl. list RCG", br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja ("MSFI") primjenjuju se za finansijske izvještaje koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Promjene u MRS, kao i novi MSFI izdati nakon 1. januara 2003. godine nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Crnoj Gori i, saglasno tome, nisu primjenjeni u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

Računovodstveni propisi Crne Gore odstupaju od zahtjeva MSFI i MRS, koje je proglasio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, obzirom da u Crnoj Gori ne postoji nadležni organ koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore dobio pravo na prevod i objavljivanje izmjena i dopuna postojećih odnosno novih standarda. Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji Crne Gore i članom 22 IV Direktive EU (br.78/660/EEC).

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi od prodaje usluga

Poslovni prihodi ostvareni od usluga remonta, servisiranja ili opravke brodova odnosno izrade čeličnih konstrukcija iskazani su po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za date popuste i penale za eventualna kašnjenja u završetku radova. Navedeni poslovni prihodi priznaju se u momentu završetka radova.

Prihodi se odmjeravaju po pravičnoj vrijednosti primljene naknade ili naknade koja će se primiti i predstavljaju iznose koji se dobijaju za izvršene usluge u toku redovnog poslovanja, umanjene za rabate.

Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda).

Troškovi usluga kooperanata odnose se na izvršene usluge podizvođača radova i evidentiraju se u stvarno nastalom iznosu u momentu izvršenja usluge.

3.2. Izvršen i kapitalizovan rad od strane Društva za sopstvene svrhe

Izvršen i kapitalizovan rad od strane Društva za sopstvene svrhe predstavlja prihode ostvarene po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opremu, izgrađenih u sopstvenoj režiji.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na Društvo, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Prihodi po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao prihod tokom perioda trajanja lizinga.

3.4. Beneficije za zaposlene

Doprinosi fondovima za socijalnu sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

Društvo je po Pojedinačnom kolektivnom ugovoru o radu u obavezi da isplati otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova u iznosu od najmanje 10 najnižih cijena rada koje važe u mjesecu u kom se vrši isplata i između 2 i 4 najniže cijena rada u momentu isplate po osnovu jubilarnih nagrada. Broj najnižih cijena rada po osnovu jubilarnih nagrada u zavisnosti od godina radnog staža zaposlenih prikazan je u sljedećoj tabeli:

<u>Godine radnog staža u Društvu</u>	<u>Broj najnižih cijena rada</u>
10	2
20	3
30 (muškarci), 25 (žene)	4

Dugoročne obaveze odnosno rezervisanja po osnovu jubilarnih nagrada i otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, iskazane su po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima na dan 31. decembra 2007. godine.

Najniža cijena rada u iznosu od 80 EUR na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine primijenjena je u obračunu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.6. Porezi i doprinosi

Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Član 28 ("Sl. list RCG", br. 80/04). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8 i 9 za usklađivanje prihoda i članovi 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Poreski efekti koji se odnose na privremene razlike između osnovice po kojoj se pojedina sredstva i obaveze priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva i obaveze iskazane u finansijskim izvještajima, nisu iskazani kao odložena poreska sredstva ili odložene poreske obaveze.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2007. godine iskazana su po procijenjenoj vrijednosti utvrđenoj, sa stanjem na dan 31. decembra 2002. godine, od strane nezavisnih ovlaštenih procjenitelja priznatih propisima Crne Gore i umanjena za ispravku vrijednosti. Procjena vrijednosti nematerijalnih ulaganja je izvršena metodom tržišne vrijednosti, uzimajući u obzir preostali vijek korisnog trajanja nematerijalnih ulaganja. Negativni efekti procjene vrijednosti nematerijalnih ulaganja knjiženi su na teret prenijetog gubitka. Društvo je izabralo da sadašnju vrijednost nematerijalnih ulaganja, procjenjenu od strane nezavisnih procjenitelja, preuzme i iskaže kao vjerovatnu nabavnu vrijednost u početnom bilansu stanja na dan 1. januara 2003. godine.

Nematerijalna ulaganja nabavljena od 1. januara 2003. godine iskazana su po nabavnoj vrijednosti. Nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na ulaganja po osnovu uvođenja sistema kvaliteta ISO 9002 i ISO 14000, kao i ulaganja u razvoj novog informacionog sistema.

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema na dan 31. decembra 2007. godine iskazana su po procijenjenoj vrijednosti utvrđenoj, sa stanjem na dan 31. decembra 2002. godine, od strane nezavisnih ovlaštenih procjenitelja priznatih propisima Crne Gore i umanjena za ispravku vrijednosti. Procjena nekretnina, postrojenja i opreme je izvršena metodom tržišne vrijednosti, uzimajući u obzir preostali vijek korisnog trajanja nekretnina, postrojenja i opreme. Negativni efekti procjene vrijednosti knjiženi su na teret prenijetog gubitka. Pozitivni efekti procjene knjiženi su u korist revalorizacionih rezervi. Društvo je izabralo da sadašnju vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, procjenjenu od strane nezavisnih procjenitelja, preuzme i iskaže kao vjerovatnu nabavnu vrijednost u početnom bilansu stanja na dan 1. januara 2003. godine.

Građevinsko zemljište i dio morske obale je, u skladu sa Zakonom o morskome dobru, u vlasništvu države i kao takvo dato je na korišćenje Društvu uz ugovoreni iznos naknade.

Nekretnine, postrojenja i oprema nabavljeni od 1. januara 2003. godine iskazani su po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja nekretnina, postrojenja i opreme u stanje funkcionalne pripravnosti. Pod nekretnina, postrojenjima i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Rukovodstvo Društva smatra da promjene u fer vrijednosti opreme na dan 31. decembra 2007. godine nemaju materijalno značajnog uticaja na finansijske izvještaje na dan 31. decembra 2007. godine.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova nekretnina, postrojenja i opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi adaptacija, remonta i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina, postrojenja i opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Amortizacija

Amortizacija nematerijalnih ulaganja

Amortizacija nematerijalnih ulaganja obračunava se primjenom proporcionalnog metoda u cilju otpisa u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe. Korisni vijek upotrebe nematerijalnih ulaganja koji predstavlja osnovu za obračun amortizacije iznosi 5 godina.

Korisni vijek upotrebe nematerijalnih ulaganja nabavljenih u toku godine utvrđuje se u skladu sa ugovorom o korišćenju tih ulaganja. Ukoliko se ugovorom o korišćenju ne precizira period korišćenja, korisni vijek upotrebe se procjenjuje na 5 godina.

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG" br. 80/04) amortizacija kupljenih softvera se za poreske svrhe obračunava primjenom degresivnog metoda, dok se za ostala nematerijalna ulaganja obračunava primjenom proporcionalnog metoda, za cijelu godinu, bez obzira na datum aktivacije.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacija se obračunava na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualnog ostatka na početku godine, kao i na nekretnine, postrojenja i opremu stavljen u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe pojedinih grupa nekretnina, postrojenja i opreme, koji je služio kao osnova za obračun amortizacije i primijenjene stope su sljedeće:

Glavne grupe nekretnina, postrojenja i oprema	Korisni vijek trajanja (godina)	Stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Građevinski objekti	15,00 – 55,00	1,82-6,67	5,00
Dokovi	24,00 – 33,00	3,03-4,17	15,00
Postrojenja i oprema			
- dizalice	3,00 - 15,00	6,67-33,33	20,00
- valjci za savijanje lima	4,00 – 12,00	8,33-25,00	20,00
- strugovi	5,00 - 12,00	8,33-20,00	20,00
- ostala postrojenja i oprema	1,00 – 16,00	20,00-100,00	20,00
Računari i računarska oprema	1,00 – 5,00	6,25-100,00	30,00
Terenska i putnička vozila	4,00 – 10,00	10,00-50,00	15,00
Aparati za zavarivanje	8,00	12,50	30,00
Specijalni, električni i ostali alati	2,00 – 10,00	10,00-50,00	20,00
Kancelarijski namještaj	2,00 – 8,00	12,50-50,00	20,00

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 80/04) metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za postrojenja i opremu primjenom degresivnog metoda, za cijelu godinu, bez obzira na datum aktivacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko sredstvo postoji obezvrjeđenje, naknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je naknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje naknadive vrijednosti.

Obezvrjeđenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvrjeđenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, vrijednost sredstva prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene naknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklom godinama nije računalo obezvrjeđenje. Poništenje obezvrjeđenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

3.11. Zalihe

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, alata i inventara evidentiraju se po planskim cijenama. Na kraju obračunskog perioda vrši se svođenje planskih na nabavnu vrijednost putem alokacije odgovarajućih odstupanja na zalihe i troškove poslovanja. Sitan inventar i alat se otpisuje 100% prilikom izdavanja u upotrebu.

Nedovršena proizvodnja – usluge remonta brodova (otvoreni radni nalozi) iskazuju se po stvarnoj cijeni koštanja za svaki projekat odnosno radni nalog pojedinačno. Stvarnu cijenu koštanja čine direktni troškovi proizvodnje po svakom otvorenom radnom nalogu - brodu zatečenom na remontu na dan bilansa stanja.

Oštećene zalihe za koje se utvrdi da ne odgovaraju standardima otpisuju se u cjelosti.

3.12. Finansijski instrumenti

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, krediti i potraživanja. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznanja.

Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja cijene amortizacije finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive (uključujući sve plaćene ili primljene naknade koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije ili ostale premije ili popuste) tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Društvo na svaki datum bilansiranja procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je došlo do obezvrjeđenja nekog finansijskog ulaganja. Kada se utvrdi smanjenje fer vrijednosti finansijskog ulaganja raspoloživog za prodaju, kumulativni gubitak koji je bio priznat direktno u kapitalu uklanja se iz kapitala i priznaje u bilansu uspjeha, bez obzira što se dati finansijski plasman ne uklanja iz bilansa stanja. Iznos kumulativnog gubitka uklonjen iz kapitala i priznat u bilansu uspjeha predstavlja razliku između akvizicijskog troška i fer vrijednosti umanjene za bilo koji imparitetni gubitak.

Gubitak usljed obezvrjeđenja koji je priznat u bilansu uspjeha za ulaganja klasifikovana kao raspoloživa za prodaju ne isknižava se iz bilansa uspjeha. Ako u periodu koji slijedi dođe do povećanja fer vrijednosti, a to povećanje se objektivno može povezati sa događajem nastalim nakon priznavanja obezvrjeđenja u bilansu uspjeha, taj obezvrjeđeni gubitak se obrnuto evidentira, a iznos ispravke priznaje u korist bilansa uspjeha.

Kredit i potraživanja

Potraživanja od kupaca, finansijski plasmani i ostala potraživanja koja imaju fiksna ili određena plaćanja koja nisu kotirana na aktivnom tržištu se klasifikuju kao kredit i potraživanja. Kredit i potraživanja se odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjene za eventualno obezvrjeđenje. Prihodi po osnovu kamata se priznaju korišćenjem efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja gdje je priznavanje kamate nematerijalno.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni, depoziti po viđenju, kao i kratkoročna, visoko likvidna ulaganja, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih izvještaja. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava obuhvata podatke koje imalac sredstva može da primijeti o nastanku gubitka kao što su:

- Značajne finansijske teškoće dužnika;
- Kršenje ugovora, kao što je nemogućnost plaćanja kamate ili glavnice; ili
- Visoka vjerovatnoća bankrotstva ili druge finansijske reorganizacije zajmodavca.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

Objektivni dokaz obezvrjeđenja za portfolio potraživanja uključuje ranije iskustvo sa kolektivnim naplatama, porast u broju dana kašnjenja u izmirenju obaveza u okviru portfolia preko prosječnog kreditnog perioda, kao i promjene zapažene u uslovima nacionalne ili lokalne privrede koji direktno utiču na kašnjenje u naplati potraživanja.

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja nastao, iznos gubitka se obračunava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova gotovine (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali) diskontovane primjenom inicijalne efektivne kamatne stope.

Knjigovodstvena vrijednost sredstva se umanjuje preko računa obezvrjeđenja. Kada se za finansijsko sredstvo, za koje je prethodno priznat gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti, ustanovi da je nenaplativo, vrši se otpis. Naknadna naplata prethodno otpisanih potraživanja se evidentira u korist bilansa uspjeha u periodu naplate.

Ako se, u narednom periodu, iznos gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti smanji i ako se to smanjenje može objektivno dovesti u vezu sa događajem koji je nastao poslije priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti se ukida kroz dobit ili gubitak, ali tako da vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvrjeđenja sredstva.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo isknjižava finansijsko sredstvo samo kada ugovorna prava za prilog gotovine od sredstva isteknu; ili kada je prenijelo finansijsko sredstvo i samim tim sve rizike i vlasništvo na drugo lice. Ukoliko Društvo nije značajno prenijelo sve rizike i koristi od vlasništva i nastavlja da kontroliše prenesena sredstva, Društvo priznaje zadržani interes i obaveze koje nastaju na osnovu prenijetog sredstva koje može biti obavezno da plati. Ako Društvo u velikoj mjeri zadržava prava i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad prenesenim finansijskim sredstvom, Društvo nastavlja da vodi to finansijsko sredstvo u svojim knjigama i priznaje obezbijedenu finansijsku obavezu za ostvarene prilive.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze, uključujući i pozajmice, se inicijalno mjere po fer vrijednosti umanjenoj za sve troškove transakcija.

Finansijske obaveze se naknadno odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, pri čemu se rashod od kamata priznaje kao efektivni prinos.

Isknjižavanje finansijskih obaveza

Društvo isknjižava finansijske obaveze, kada i samo kada su obaveze Društva izmirene, otpisane ili istekle.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata revalorizacije, odnosno efekata izvršene procjene vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja koju je Društvo izvršilo u skladu sa metodom računovodstvenog obuhvatanja i iskazivanja njihove vrijednosti, koji je dozvoljeni računovodstveni tretman u skladu sa MRS 16 - "Nekretnine, postrojenja i oprema".

Revalorizaciona rezerva po osnovu procjene vrijednosti neke nekretnine, postrojenja i opreme odnosno nematerijalnog ulaganja može se direktno iskazati kao povećanje neraspoređene dobiti ili kao smanjenje akumuliranog nepokrivenog gubitka u visini realizovanih revalorizacionih rezervi. Efekat revalorizacije neke nekretnine, postrojenja i opreme odnosno nematerijalnog ulaganja koji je iskazan u revalorizacionim rezervama smatra se realizovanim samo u slučaju izvršene prodaje odnosno rashodovanja.

Društvo je u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara od 27. decembra 2004. godine izvršilo emisiju akcija po osnovu pretvaranja revalorizacionih rezervi u akcijski kapital u iznosu od EUR 6,887,435 koja je odobrena Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore 22. juna 2005. godine.

3.14. Osnovne računovodstvene procjene i glavni izvori nepouzdanosti

U primjeni računovodstvenih politika Društva, od rukovodstva se očekuje da donese zaključke, napravi procjene i koristi pretpostavke o knjigovodstvenim vrijednostima sredstava i obaveza koji se ne mogu utvrditi na osnovu drugih izvora. Procjene, i sa njima povezane pretpostavke, zasnovane su na ranijem iskustvu i ostalim faktorima koji se smatraju važnim. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

Procjene i prosuđivanja su predmet stalnih provjera. Promjene računovodstvenih procjena se priznaju u periodu kada je došlo do izmjene, ako se izmjena odnosi samo na taj period odnosno, ako se izmjena odnosi na tekuće i buduće periode, priznaju se i u tom periodu i u budućim periodima.

U daljem tekstu su navedene ključne pretpostavke o budućim događajima, i ostali ključni izvori neizvjesnosti sadržanih u procjenama na datum bilansa stanja koje bi mogle prouzrokovati materijalne korekcije knjigovodstvenih vrijednosti sredstava i obaveza u toku narednih finansijskih godina.

(a) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Rezervisanja za sudske sporove su stvar procjene. Društvo ocjenjuje mogućnost negativnih događaja koji bi mogli nastati na osnovu nekog prošlog događaja i, ako je ta mogućnost veća od 50%, rezervisanje se formira u cjelokupnom iznosu obaveze. Društvo je dosta oprezno u ovim procjenama, ali zbog velike neizvjesnosti, u nekim slučajevima krajnji ishod može odstupati od procjene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Osnovne računovodstvene procjene i glavni izvori nepouzdanosti (nastavak)

(b) Obezvrjeđenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja

Društvo obračunava obezvrjeđenje sumnjivih potraživanja na osnovu procijenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U procjeni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvrjeđenja za sumnjiva potraživanja, Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranijem iskustvu sa otpisom, bonitetu kupaca i promjenama u uslovima plaćanja. Ovo zahtijeva procjene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini.

(c) Korisni vijek trajanja sredstava

Određivanje korisnog vijeka trajanja sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja. Vjerujemo da su računovodstvene procjene, koje se odnose na određivanje korisnog vijeka trajanja sredstava, od izuzetnog značaja, obzirom da uključuju pretpostavke o tehnološkom razvoju u inovativnoj industriji. Zbog materijalne značajnosti stalne imovine u okviru aktive bilansa stanja, uticaj bilo kakvih promjena na navedene procjene korisnog vijeka trajanja mogu materijalno značajno uticati na finansijski položaj i ostvareni poslovni rezultat.

3.15. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

4. PRIHODI OD PRODAJE

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2007.	2006.
Prihodi od izvršenih usluga kupcima u inostranstvu		
Prihodi po osnovu usluga remonta brodova	20,396,036	15,868,183
Drugi prihodi	43,642	111,082
	<u>20,439,678</u>	<u>15,979,265</u>
Prihodi od izvršenih usluga kupcima u zemlji		
Prihodi po osnovu usluga remonta brodova	2,359,710	964,132
Drugi prihodi	324,684	406,716
	<u>2,684,394</u>	<u>1,370,848</u>
	<u>23,124,072</u>	<u>17,350,113</u>

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2007.	2006.
Prihodi od smanjenja obaveza	75,044	28,989
Prihodi od prodaje nekretnina	115,977	20,051
Prihodi od prodaje hartija od vrijednosti	-	5,655
Prihodi od zakupa poslovnih prostorija	30,319	23,996
Viškovi materijala	6,077	-
Prihodi od prodaje materijala	8,291	12,817
Prihodi od ukidanja rezervisanja (napomena 19)	34,852	38,615
Prihodi po osnovu otpisa poreskih obaveza i preuzimanja obaveza za obavezno socijalno osiguranje od strne Ministarstva finansija Vlade Crna Gore	300,000	-
Prihodi od sredstava odobrenih od strane Ministrastvo zdravlja, rada i socijalnog staranja Vlade Crne Gore za rješavanje pitanja tehnološkog viška zaposlenih	200,000	-
Drugi poslovni prihodi	71,635	30,917
	<u>842,195</u>	<u>161,040</u>

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26. aprila 2007. godine prihvatila Predlog načina rješavanja statusa tehnološkog viška zaposlenih u Društvu, koji je dostavilo Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija. Zaključkom Vlade Crne Gore predviđeno je da se za 100 stalno zaposlenih radnika, koji predstavljaju tehnološki višak obezbjede sredstva za isplatu otpremnina na način što će Društvo finansirati EUR 500,000 Ministrastvo zdravlja, rada i socijalnog staranja EUR 200,000 i Ministarstvo finansija EUR 300,000 kroz otpis odnosno preuzimanje dijela obaveza po osnovu poreza i doprinosa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (nastavak)

Vlada Crna Gore je na sjednici održanoj 22. februara 2008. godine, na predlog Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, donijela Rješenje o otpisu poreskih potraživanja od Društva po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica u iznosu EUR 81,619. Istim Rješenjem Ministarstvo finansija Crne Gore je preuzelo obaveze po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u ukupnom iznosu EUR 218,381 (doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu EUR 149,332 i doprinos za zdravstveno osiguranje EUR 69,049).

6. UTROŠENI MATERIJAL, GORIVO I ENERGIJA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2007.	2006.
Troškovi materijala za izradu	3,486,365	2,304,623
Troškovi goriva i energije	1,062,232	781,710
Troškovi ostalog materijala	1,291,556	995,153
	<u>5,840,153</u>	<u>4,081,486</u>

7. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2007.	2006.
Neto zarade i naknade zarada	4,383,693	3,991,124
Porezi na zarade i naknade zarada	1,025,155	1,163,075
Doprinosi na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	1,255,551	1,231,581
Doprinosi na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	1,135,604	1,164,011
Ostali porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada	178,203	162,675
Troškovi prevoza zaposlenih	113,362	141,792
Troškovi regresa za godišnji odmor	111,000	116,400
Troškovi zimmnice	103,131	114,353
Troškovi stanarina	59,503	57,261
Autorski honorari i ugovori o djelu	828,120	263,638
Troškovi službenih putovanja	70,428	75,949
Troškovi ishrane zaposlenih	81,071	53,870
Naknade članovima Odbora direktora	55,833	50,045
Pomoć zaposlenima	97,976	83,294
Rezervisanja za jubilarne nagrade (napomena 19)	5,249	-
Otpremnine po osnovu sprovođenja Socijalnog programa	593,000	-
Ostali lični rashodi	5,409	6,921
	<u>10,102,288</u>	<u>8,675,989</u>

Društvo je u septembru 2006. godine donijelo Socijalni program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba. Program predstavlja preduslov uspješnog tehničko-tehnološkog, finansijskog i radnog restrukturiranja Društva. Socijalnim programom predviđeno je da se zaposlenom za čijim je radom prestala potreba ponudi pravo na starosnu penziju uz otpremninu u iznosu EUR 5,500 odnosno pravo na sporazumni raskid radnog odnosa uz otpremninu u iznosu EUR 9,500. Do zaključno sa datumom sastavljanja ovih finansijskih izvještaja, 8 radnika je po navedenom osnovu ostvarilo pravo na otpremninu za starosnu penziju, odnosno 59 radnika pravo na otpremninu iz sporazumnog raskida radnog odnosa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

8. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2007.	2006.
Troškovi usluga kooperacije	5,166,958	3,373,050
Troškovi provizije posrednicima	272,403	238,120
Troškovi platnog prometa i drugih bankarskih usluga	164,171	189,548
Troškovi održavanja	154,305	188,781
Troškovi PTT usluga	89,711	121,514
Troškovi usluga remorkera	313,087	131,990
Troškovi zaštite na radu	45,152	38,775
Odvoz smeća i čišćenje kruga	189,158	204,532
Gubici po osnovu rashodovanja postrojenja i opreme (napomena 12)	23,892	5,607
Manjkovi zaliha	24,407	4,023
Troškovi utrošene vode	129,131	82,736
Troškovi premija osiguranja	88,893	68,606
Troškovi reprezentacije	65,684	50,673
Troškovi poreza	16,147	23,866
Troškovi carina	26,934	38,057
Troškovi reklame, propagande i sajmovia	12,125	1,692
Troškovi sponzorstva i pomoći pravnim licima	212,321	200,365
Otpis potraživanja	464,609	77,034
Troškovi stipendiranja	47,465	33,450
Takse za korišćenje morskog dobra	70,220	72,181
Stručno osposobljavanje zaposlenih	16,259	25,779
Kazne i naknada štete	21,994	37,129
Naknada korišćenje obale u poslovne svrhe	72,181	72,181
Troškovi stručnih usluga	53,776	10,900
Troškovi usluga spasilačkih ekipa (napomena 23)	149,977	-
Drugi poslovni rashodi	176,002	160,392
	<u>8,066,962</u>	<u>5,450,981</u>

9. FINANSIJSKI RASHODI, NETO

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2007.	2006.
Pozitivne kursne razlike	117,866	288,136
Prihodi od dividendi	1,278	1,474
Prihodi od kamata	1,333	205
	<u>120,477</u>	<u>289,815</u>
Negativne kursne razlike	(133,964)	(306,971)
Rashodi kamata	(592,483)	(420,950)
	<u>(726,447)</u>	<u>(727,921)</u>
	<u>(605,970)</u>	<u>(438,106)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

10. POREZ NA DOBIT

Usaglašavanje dobiti po finansijskim izvještajima i poreza na dobit u poreskom bilansu prikazano je u pregledu koji slijedi:

	(Iznosi u EUR)
	2007.
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	411,269
Poreska stopa od 9%	39,714
Razlike u obračunu amortizacije za poreske svrhe	<u>(39,714)</u>
Porez na dobit	<u><u>-</u></u>

Poreska stopa korišćena za 2007. i 2006. godinu iznosi 9% i primjenjuje se na oporezivu dobit pravnih lica u Crnoj Gori, a po osnovu Zakona o porezu na dobit.

b) Nepriznata poreska sredstva i obaveze

Odložena poreska sredstva koja su povezana se poreskim gubicima i koja se mogu koristiti u narednih pet godina, nisu priznata zbog neizvjesnosti vezanih za pitanje da li će na raspolaganju biti dovoljno oporezive dobiti da apsorbuje akumulirane gubitke. Poreski gubici ističu u rokovima prikazanim u sljedećem pregledu:

Godina porijekla	Godina isteka	(Iznosi u EUR)	
		31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
2003	2008	369,342	369,342
2004	2009	139,168	139,168
2005	2010	130,248	130,248
2006	2011	187,876	187,876
2007	2012	<u>54,017</u>	<u>-</u>
		<u><u>880,651</u></u>	<u><u>826,634</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

11. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	(Iznos u EUR)		
	Nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje, 1. januara 2007.	257,322	316,103	573,425
Povećanja	19,987	70,309	90,296
Prenosi	48,500	(48,500)	-
Stanje, 31. decembra 2007.	<u>325,809</u>	<u>337,912</u>	<u>663,721</u>
Ispravka vrijednosti			
Stanje, 1. januara 2007.	95,986	-	95,986
Amortizacija	51,613	-	51,613
Stanje, 31. decembra 2007.	<u>147,599</u>	<u>-</u>	<u>147,599</u>
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2007. godine	<u>178,210</u>	<u>337,912</u>	<u>516,122</u>
1. januar 2007. godine	<u>161,336</u>	<u>316,103</u>	<u>477,439</u>

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	(Iznos u EUR)				
	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januara 2007.	1,248,255	15,945,178	21,443,521	3,797,452	42,434,406
Povećanje vrijednosti sredstava kroz kapitalizovan rad	-	-	-	989,319	989,319
Povećanja	-	-	-	1,111,073	1,111,073
Prenosi	-	1,442,163	2,463,676	(3,905,839)	-
Rashodovanja	-	-	(72,475)	-	(72,475)
Otuđenja i manjak	(4,984)	(63,071)	(7,174)	-	(75,229)
Stanje, 31. decembra 2007.	<u>1,243,271</u>	<u>17,324,270</u>	<u>23,827,548</u>	<u>1,992,005</u>	<u>44,387,094</u>
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2007.	-	726,429	4,871,685	-	5,598,114
Amortizacija	-	208,146	1,754,771	-	1,962,917
Rashodovanja	-	-	(48,583)	-	(48,583)
Otuđenja i manjak	-	(5,179)	(5,980)	-	(11,159)
Stanje, 31. decembra 2007.	<u>-</u>	<u>929,396</u>	<u>6,571,893</u>	<u>-</u>	<u>7,501,289</u>
Sadašnja vrijednost					
31. decembra 2007. godine	<u>1,243,271</u>	<u>16,394,874</u>	<u>17,255,655</u>	<u>1,992,005</u>	<u>36,885,805</u>
1. januar 2007. godine	<u>1,248,255</u>	<u>15,218,749</u>	<u>16,571,836</u>	<u>3,797,452</u>	<u>36,836,292</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

12. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Društvo je kao sredstvo obezbjeđenja za uredno izmirenje obaveza po osnovu dugoročnih kredita prema Crnogorskoj komercijalnoj banci A.D., Podgorica (napomena 18) upisalo hipoteke na nepokretnostima po listovima nepokretnosti br. 227 KO Bijela. Neto sadašnja vrijednost navedenih nepokretnosti sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine iznosi EUR 5,414,152 (zemljište EUR 477,630 odnosno građevinski objekti EUR 4,936,522).

13. FINANSIJSKA ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Finansijska ulaganja raspoloživa za prodaju sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu EUR 25,692 (31. decembra 2006. godine: 24,414) predstavljaju ulaganja u 201 akciju Prve banke Crne Gore A.D., Podgorica, što čini 0.1145% učešća u akcijskom kapitalu navedene banke na dan 31. decembra 2007. godine.

14. ZALIHE

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
Materijal	1,576,395	1,598,905
Nedovršena proizvodnja – usluge remonta brodova	2,466,626	351,040
Gorivo i mazivo	7,438	14,768
Sitan inventar	24,573	8,669
Rezervni dijelovi	93,385	81,105
	4,168,417	2,054,487

15. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
Potraživanja od kupaca		
- u zemlji	1,089,620	583,034
- u inostranstvu	2,142,060	1,383,867
	3,231,680	1,966,901
Minus: Obezbvrjeđenje vrijednosti	(152,125)	-
	3,079,555	1,966,901
Potraživanja po osnovu datih avansa dobavljačima		
- u zemlji	7,238	16,810
- u inostranstvu	46,653	84,883
	53,891	101,693
Ostala kratkoročna potraživanja iz poslovnih odnosa		
- potraživanja od zaposlenih	18,024	23,898
- potraživanja od državnih organa i institucija	96,155	228,413
- druga potraživanja	1,450	12,212
	115,629	264,523
	3,249,075	2,333,117

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

16. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
Žiro računi	167,172	7,621
Devizna sredstva u bankama	27,418	27,482
Blagajna	84	22
	<u>194,674</u>	<u>35,125</u>

17. AKCIJSKI KAPITAL

	(Iznosi u EUR)				
	31. decembar 2007.			U knjigama Društva	
	Centralna Depozitarna Agencija			31. decembar 2007	31. decembar 2006
	Broj akcija	%	Vrijednost		
Interne akcije zaposlenih iz 1990. godine	-	-	-	-	359,070
Neotplaćene obične akcije	-	-	-	-	9,636
	-	-	-	-	<u>368,706</u>
Državni fondovi i fondovi zajedničkog ulaganja:					
- Fond za razvoj CG	509,053	31.67	10,010,578	10,010,578	10,195,233
- Fond PIO	360,587	22.43	7,090,979	7,090,979	7,221,792
- Zavod za zapošljavanje CG	120,195	7.48	2,363,647	2,363,647	2,407,244
- Fond zajedničkog ulaganja HLT	3,523	0.22	69,280	69,280	-
- Fond zajedničkog ulaganja Atlas Mont	404	0.03	7,945	7,945	-
- Fond zajedničkog ulaganja MIG	15,984	0.99	314,327	314,327	-
	<u>1,009,746</u>	<u>62.82</u>	<u>19,856,756</u>	<u>19,856,756</u>	<u>19,824,269</u>
Pravna lica	44,477	2.76	873,898	873,898	46,370
Fizička lica	553,306	34.42	10,881,565	10,881,565	11,731,944
	<u>1,607,529</u>	<u>100.00</u>	<u>31,612,219</u>	<u>31,612,219</u>	<u>31,971,289</u>

Nominalna vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine iznosi EUR 19.6651. Sve akcije Društva su obične akcije sa pravom glasa. Ukupan broj akcionara Društva na dan 31. decembra 2007. godine iznosi 5,444 (31. decembra 2006. godine 4,695). Akcije Društva se kotiraju na berzama akcija u Crnoj Gori. Tržišna vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine iznosi EUR 20.4778 (31. decembra 2006. godine EUR 9.1084)

Razlika između akcijskog kapitala iskazana na dan 31. decembra 2006. u finansijskim izvještajima Društva i izvještaja CDA u iznosu EUR 359,070 odnosila se na uplaćeni iznos kapitala zaposlenih iz 1990. godine za koji nisu zaposlenima izdate akcije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

17. AKCIJSKI KAPITAL (nastavak)

Rukovodstvo Društva je početkom 2007. godine pristupilo procesu usaglašavanja stanja sa registrom CDA i 8. marta 2007. godine dobilo mišljenje Agencije Crne Gore za prestrukturiranje privrede i strana ulaganja u kom se navodi da se zaposlenima treba dati pravo da dobiju dodatni iznos akcija srazmjerno iznosu koji je zaposleni platio za akcije (Član 8 Zakona o privatizaciji privrede) po osnovu vrijednosti tzv. "internih akcija". S tim u vezi, rukovodstvo je pokrenulo inicijativu da se republičkim fondovima koji su većinski akcionari Društva umanjí broj akcija u korist zaposlenih, srazmjerno njihovom učešću u ukupnom broja akcija za iznos od 18,259 akcija ukupne nominalne vrijednosti EUR 359,070.

Do zaključno sa 31. decembrom 2007. godine republički fondovi su navedeni broj akcija ustupili zaposlenima koji su ostvarili pravo na dodatni iznos akcija srazmjerno iznosu koji je zaposleni platio za akcije u skladu sa Članom 8 Zakona o privatizaciji privrede. U skladu sa navedenim, Društvo je 31. decembra 2007. godine izvršilo prenos akcijskog kapitala u iznosu EUR 359,070 na sredstva ostalih rezervi.

Društvo je u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara od 27. decembra 2004. godine izvršilo emisiju akcija po osnovu pretvaranja revalorizacionih rezervi u akcijski kapital u iznosu od EUR 6,887,435. Navedena emisija 350,237 akcija odobrena je Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore 22. juna 2005. godine.

18. DUGOROČNE OBAVEZE

(Iznosi u EUR)
31. decembar

	Period/ mjeseci	Godišnja kamatna stopa %	Inicijalni iznos/ Valuta	2007.	2006.
Dugoročne obaveze u EUR					
Crnogorska komercijalna banka					
A.D., Podgorica („CKB“)	60	6.5	2,000,000	2,000,000	1,970,307
CKB	60	6.5	3,000,000	3,000,000	1,915,834
CKB (napomena 21)	30	8	1,400,000	1,400,000	-
Prva banka A.D., Podgorica	36	7	59,400	44,550	-
Hipotekarna banka A.D., Podgorica	48	7.50	400,000	-	50,000
				<u>6,444,550</u>	<u>3,936,141</u>
Dugoročne obaveze uz valutnu klauzulu					
			USD		
Fond za razvoj Crne Gore	29	4.8	595,560	405,402	452,280
				<u>40,509</u>	<u>84,199</u>
				<u>6,890,461</u>	<u>4,472,620</u>
Minus: Tekuće dospjeće dugoročnih obaveza				<u>(1,689,300)</u>	<u>(545,969)</u>
				<u><u>5,201,161</u></u>	<u><u>3,926,651</u></u>

Obaveze po osnovu dugoročnih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu EUR 2,000,000 odnosno EUR 3,000,000 predstavljaju kredite odobrene od strane Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica za finansiranje obrtnih sredstava. Krediti su odobreni na period od pet godina uz grejs period u trajanju od jedne godine. Sredstvo obezbjeđenja urednog vraćanja kredita predstavljaju 24 ovlašćenja za naplatu sa računa Društva, 6 mjenica sa mjeničnim ovlašćenjima, depoziti kod navedene banke i hipoteke na nepokretnostima u vlasništvu Društva (napomena 12).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

18. DUGOROČNE OBAVEZE (nastavak)

Obaveze po osnovu dugoročnih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu EUR 44,550 odnose se na kredit odobrene od strane Prve banke A.D., Podgorica za finansiranje obrtnih sredstava. Kao sredstvo obezbjeđenja urednog vraćanja kredita, Društvo je predalo jednu mjenicu sa mjeničnim ovlaštenjem i 12 ovlaštenja za ispostavljanje naloga za naplatu.

Dospijeće obaveza po dugoročnim obavezama prikazano je u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar	
	2007.	2006.
- do jedne godine	1,689,300	545,969
- od jedne do dvije godine	2,684,398	764,098
- od dvije do tri godine	1,260,548	764,598
- od tri do četiri godine	1,256,215	755,598
- od četiri do pet godina	-	726,522
- preko pet godina	-	915,835
	<hr/>	<hr/>
	6,890,461	4,472,620
	<hr/>	<hr/>

Dospijeće dugoročnih obaveza sa pripadajućim dijelom kamata prikazano je u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar	
	2007.	
- do jedne godine		2,091,487
- od jedne do dvije godine		2,941,548
- od dvije do tri godine		1,390,400
- od tri do četiri godine		1,306,080
		<hr/>
		7,729,515
		<hr/>

Dugoročne obaveze iskazane na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu od EUR 40,509 predstavljaju obaveze po osnovu finansijskog lizinga. Ugovori o finansijskom lizingu zaključeni su sa zajmodavcima Varstroj d.d., Lendava, Slovenija, Bank Austria Creditanstalt Leasing (BA CA) Leasing GmbH, Njemačka i Porsche Leasing SCG d.o.o., Beograd. Predmet ugovora su nabavka zavarivačke opreme, pripadajućih rezervnih dijelova, viljuškara i kombi na period od dvije do pet godina, sa kamatom od 5% do 10.5% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

18. DUGOROČNE OBAVEZE (nastavak)

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga prikazane su u pregledu koji slijedi:

	(Iznosi u EUR)			
	Zbir minimalnih rata lizinga		Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
<i>Dospijeva za plaćanje:</i>				
- do jedne godine	17,932	49,791	14,098	43,690
- od jedne do dvije godine	17,932	17,932	14,598	14,098
- od dvije do tri godine	6,574	17,932	5,598	14,598
- od tri do četiri godine	6,574	6,574	6,215	5,598
- preko četiri godine	-	6,574	-	6,215
	<u>49,012</u>	<u>98,803</u>	<u>40,509</u>	<u>84,199</u>
Minus: budući troškovi finansiranja	(8,503)	(14,604)	-	-
Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	<u>40,509</u>	<u>84,199</u>	<u>40,509</u>	<u>84,199</u>
Uključeno u finansijske izvještaje kao:				
Tekući dio dugoročnih obaveza			(14,098)	(43,690)
			<u>26,411</u>	<u>40,509</u>

19. REZERVISANJA

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
Beneficije zaposlenima		
- Jubilarne nagrade	79,622	84,761
- Otpremnine za odlazak u penziju	73,560	110,533
	<u>153,182</u>	<u>195,294</u>

Rezervisanja za naknade zaposlenima izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine po osnovu jubilarnih nagrada i otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova.

Sadašnja vrijednost očekivanih budućih isplata za jubilarne nagrade i otpremnine utvrđena je od strane nezavisnog ovlaštenog aktuara priznatog propisima Crne Gore u skladu sa pravilima aktuarske matematike. Tehničke osnove korišćene za obračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata uključuju primjenu:

- a) komutativnih brojeva, izrađenih na osnovu izračunate vjerovatnoće doživljenja stanovništva Crne Gore iz popisa 1980 – 1982. godine i
- b) godišnje kamatne stope od 9% za diskontovanje očekivanih budućih isplata zaposlenima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

19. REZERVISANJA (nastavak)

Kretanje na rezervisanjima u toku godine prikazano je u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2005.
Stanje na početku godine	195,294	247,310
Rezervisanja u toku godine (napomena 7)	5,249	-
Iskorišćeno u toku godine	(12,509)	(13,401)
Ukidanje rezervisanja (napomena 5)	(34,852)	(38,615)
Stanje na kraju godine	<u>153,182</u>	<u>195,294</u>

20. KRATKOROČNE OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	1,773,762	1,388,674
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	1,137,334	1,021,531
Obaveze za nefakturisanu robu i usluge	28,564	97,379
	<u>2,939,660</u>	<u>2,507,584</u>
Ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja		
Obaveze po osnovu primljenih avansa od kupaca u zemlji	25,912	5,000
Obaveze po osnovu primljenih avansa od kupaca u inostranstvu	200,062	26,791
Obaveze za zarade i nakanade zarada	357,838	448,852
Ostale obaveze prema zaposlenima	19,783	15,532
Obaveze po osnovu ugovora o djelu	83,614	11,372
Obaveze po osnovu primljenih avansa iz poslova faktoringa	549,629	337,469
Ostale kratkoročne obaveze	31,890	18,926
	<u>1,268,728</u>	<u>863,942</u>
	<u>4,208,388</u>	<u>3,371,526</u>

Obaveze po osnovu primljenih avansa iz poslova faktoringa na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu EUR 549,629 odnose se na finansiranje Društva od strane Fonda za finansiranje poslova po osnovu ustupanja izvoznog potraživanja, uz prethodno uspostavljeno obezbjeđenje ustupanjem potraživanja, pri čemu iznos ustupljenog potraživanja ne može preći 80% od ukupnog iznosa potraživanja. Kamata na finansirana sredstva se obračunava na ostatak duga dnevno po LIBOR-u plus 5% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

21. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane na dan 31. decembra 2007. godine u iznosu od EUR 598,908 predstavljaju kratkoročne kredite odobrene od strane Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica za obezbjeđenje obrtnih sredstava Društva. Krediti su odobreni na period od šest mjeseci do jedne godine uz kamatnu stopu od 8% na godišnjem nivou koja se obračunava i plaća mjesečno.

Kratkoročne finansijske obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2006. godine u iznosu EUR 1,400,000 su aneksom ugovora reprogramirane na period od 30 mjeseci (napomena 18).

22. OBAVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada	765,727	684,331
Obaveze za poreze na zarade i naknade zarada	75,660	216,766
Ostali porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada	64,566	56,063
Obaveze po osnovu taksi za korišćenje morskog dobra	144,361	128,362
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost	83,124	-
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	8,193	15,957
	1,141,631	1,101,479

23. OBRAČUNATE OBAVEZE

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
Obaveze za kamate	41,875	52,461
Obaveze za nefakturisane troškove kooperanata	25,096	35,915
Obračunate obaveze prema spasilačkim ekipama (napomena 8)	149,977	-
Obračunate obaveze prema zaposlenima	139,560	-
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	77,425	13,574
	433,933	101,950

24. ZARADA PO AKCIJI

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
Dobitak / (gubitak) akcionara Društva	441,269	(858,081)
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	1,607,529	1,607,529
Osnovna zarada / (gubitak) po akciji	0.2745	(0.5338)
- iz redovnog poslovanja	0.2745	(0.5338)
Dobit / (gubitak) po akciji, neto	0.2745	(0.5338)

Društvo nema potencijalnih razrijeđenih običnih akcija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2007. godine

25. SUDSKI SPOROVI

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine, vodi sudske sporove u kojima se javlja kao tužilac i tuženi. Ukupna vrijednost sudskih sporova u kojima je Društvo tuženo iznosi EUR 7,446,871. Društvo nije izvršilo rezervisanja za eventualne obaveze po navedenim sudskim sporovima i prekršajnim postupcima, zbog toga što po procjeni rukovodstva Društva, iako nije sa sigurnošću moguće predvidjeti konačan ishod sporova i prekršajnih postupaka, Društvo neće biti izloženo materijalno značajnim potencijalnim gubicima po ovom osnovu.

Ukupna vrijednost sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine iznosi EUR 4,315,260. Navedeni sudski sporovi vode se protiv dužnika zbog naplate potraživanja.

26. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

Ugovori sa višim rukovodstvom Društva

Odbor direktora Društva je u oktobru 2007. godine potpisao ugovore kojima su regulisana prava, obaveze i odgovornosti članova višeg rukovodstva Društva odnosno, kojima se preciziraju uslovi za prestanak funkcije prije isteka roka utvrđenog navedenim ugovorima.

Ugovorima su definisane visine otpremnina koje iznose 24 mjesečne neto zarade, uključujući i nadoknadu po osnovu minulog rada, obračunate na osnovu zarade viših rukovodilaca Društva za period od 12 mjeseci prije prestanka funkcije, odnosno prije prestanka radnog odnosa. Sve obaveze za pripadajuće poreze i doprinose padaju na teret Društva.

U skladu sa prethodno navedenim, potencijalne obaveze Društva po osnovu razrješenja ili raskida navedenih ugovora odnosno prestanka funkcija višeg rukovodstva Društva, iznosile bi okvirno oko EUR 530,000 sa pripadajućim porezima i doprinosima u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica u Republici Crnoj Gori ("Sl. list RCG" br. 78/06 i 81/06).

27. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na zarade (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 80/2004), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Crnoj Gori bude značajniji od poreskog rizika u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2007. godine

28. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Savjet za privatizaciju je 18. juna 2008. godine na zasjedanju proglasio neuspjelim tender za prodaju državnog paketa od 61,2 odsto akcija u Jadranskom brodogradilištu A.D., Bijela i odlučio da raspiše novi. Konstatovano je da su prvorangirani i drugorangirani ponuđač, konzorcijumi Si end Si Merkjuri i Avangard šipjards, odustali od tendera. Neuspjeh tendera najavila je početkom juna 2008. godine Tenderska komisija jer je ponuđač zahtijevao obazjeđenje uslova koji su bili suprotni instrukcijama tendera.

29. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine bili su sljedeći:

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembra	31. decembra
	2007.	2006.
GBP	1,3609	1.4892
USD	0.6806	0.7593
CSD	0.0126	0.0127